Alkotóművészeti Koordinációs Iroda
Cím: 1055 Budapest, Honvéd u. 13-15. Levélcím: 1463 Budapest, Pf.: 1036.
http://alkotomuveszet.com

Előadó: Beck Szilvia
Ügyiratszám: 13/2026

Az 1991. évi XX. törvény 109. §. (1., 2.) bekezdése alapján készült

SZAKVÉLEMÉNY

Baráz Tamás szobrászművész által készített

Örök gimnazista című műről

A szakvélemény Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata felkérésére és költségvállalásával készült.

A kiskunfélegyházi Móra Ferenc Gimnázium főbejárata előtti, 2010-ben elkészült félkör alakú tér középpontjába az Önkormányzat már abban az évben szeretett volna szobrot állíttatni, de anyagi források híján akkor nem tudott megvalósulni. Az első ötletet - mely szerint szökőkút került volna ide - hamar elvetették és helyette egy szoborpár megjelenítése mellett döntöttek. A fiú álló alakjától nem messze az iskola melletti kőkerítésén ülő leány alak megvalósítása volt az elképzelés. Az alkotás az iskola múltjához és jelenéhez kötődő diákjainak állítana emléket. A gimnáziumban a tanítás 1809-ben indult, idővel 1891-től főgimnáziumi rangot kapott. A jelenlegi patinás épületet – mely Alpár Ignác tervei szerint épült - 1896-ban avatták fel. 1922-től neve Szent László Gimnázium, majd 1956-tól vette fel egykori híres diákja, Móra Ferenc nevét. 2021-ben Baráz Tamás szobrászművészt kérték fel először a vázlatok elkészítésére, aki előzetesen a városban álló Móra Ferenc emlékmű társalkotója volt. A tervek elkészülésük után évekre a fiókba kerültek, majd idén januárban a szobor megvalósítása újra napirendre került. Mivel a rendelkezésre álló összeg jelenleg egy alak elkészítését teszi lehetővé, a fiú szobrának felállítása mellett döntöttek, felidézve azt a gondolatot is, miszerint az iskola kezdetben fiú gimnáziumként működött. A szoborpár másik alakja, a leány megmintázása továbbra is terv marad, leghamarabb is jövőre lenne esedékes. A fiú esetében egy olyan figura megálmodása volt a cél, mely a múlt-jelen-jövő diákját is szimbolizálni tudja, így esett a művész választása a Pál utcai fiúkat idéző figurára, mely a regény megszületése óta a diákság fogalmának klasszikus megtestesítője. A plasztika a zsűri időpontjában, nyolc nap mintázás után 75%-os készültségi állapotban látható. Stílusát tekintve zsáner, ezáltal próbálja közelebb vinni a nézőhöz a szobrot. A részletek narratívak, a mintázás faktúrája laza, a portré és a kezek kialakítása még vázlatos. A szobor avatásának tervezett időpontja 2026 szeptember 1.

Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda által összehívott szakértői bizottság 2026. 07 03-án megtekintette és véleményezte az 1:1 méretarányú agyagmodellt a művész műtermében megtartott ülésen (1211 Budapest, Duna-lejáró utca 26.).

A zsűri véleménye szerint egy zsánerszobor nem a legalkalmasabb választás a nagy múltú intézmény szellemiségének kifejezésére. Ha az elmúlt kétszáz évből kiragadunk egy pillanatot, akkor az visszautal ugyan a múltra, de nem érződik rajta a hagyomány, sem a jelennel való kapcsolat. Kérdés az is, hogy a diákok tudnak-e kapcsolódni egy ilyen stílusú alkotáshoz, mit fog számukra jelenteni, elindít-e bennük gondolatokat arról, hogy mit jelent számukra ez az iskola. Mindemellett a városnak is készül, ez esetben a nosztalgikus felhang szintén nem szerencsés választás. A szobornak túl sok elvárásnak kell megfelelnie. Amennyiben egyszerűen nosztalgikus zsánerszobor állítása a cél, arra tökéletesen alkalmas, de nem érdemes rátenni azt a terhet, hogy a gimnázium szellemiségének állítson emléket. Szerencsés lett volna ötlet pályázatot kiírni. Jelen esetben a művész már egy kész koncepciót kapott, szabadabb döntési lehetőséggel lehet, hogy nem zsáner irányában gondolkodott volna. Az intézmény múltjának, az oktatás fontosságának, az iskola fiatalságának üzenetét akár szimbólumokon keresztül is ki lehetett volna fejezni, az alkotó kreativitásától függően.

A szobor felületkezelése nagyon vonzó, frissességet sugall, melyet a kész szobron is érdemes lesz megőrizni. Mérete közel két méter, mely a megidézett kor gyermekeit tekintetbe véve kissé magas, így érzete távolságtartó. Az egyik terven látható hátizsákos, lépő mozdulat természetesebb, mint a modellen látható beállás, ahol a keresztbe tett, összeszorított lábak feszengő-szorongó érzetet keltenek, ennek feloldásán érdemes elgondolkodni, de a feszültség megtartása lehet a koncepció része is. A létrejött kontraposzt állás azonban mindenképp indokolja az egyik térd lejjebb engedését. Bal válla kicsit előrébb került, így a szobor kicsit előre dől. A fiú arckifejezése melankolikus, elvágyódó, mely tükrözi a korabeli gimnazisták érzelemvilágát, megnyerő és hiteles lehet, ha nincs természetellenesen mosolygósra javítva.

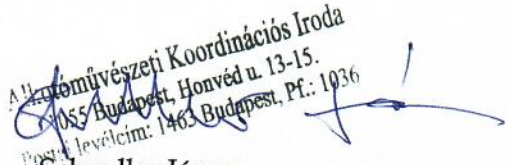
Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda – a szakértői vélemények alapján – a bemutatott 1:1-es léptékű modellt, a bírálaton elhangzott észrevételek megfontolásával elfogadásra és kivitelezésre javasolja.

Szakértők voltak: Cserhalmi Luca esztéta, Szanyi Péter szobrászművész, az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda részéről Schneller János irodavezető, művészettörténész és Beck Szilvia kulturális menedzser, művészettörténész.

Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda a szakvéleményért a szerződés szerinti bírálati díjat számolja fel.

A szakvéleményt készítette: Beck Szilvia kulturális menedzser.

Budapest, 2026. 07. 20.

Schneller János
alkotóművészeti koordinációs irodavezető

Kapják:

- Csányi József polgármester, Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata, 6100 Kiskunfélegyháza, Kossuth u. 1.
- Récziné Görög Anita, goroganita@kiskunfelegyhaza.hu
- Irattár